

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА МОТИВАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

INNOVATIVE-INVESTMENT COMPONENT OF MOTIVATION MECHANISM OF ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT

У статті розглянуто інноваційно-інвестиційну складову мотиваційного механізму підприємництва, зокрема принципи активізації інноваційно-інвестиційної спрямованості підприємницької діяльності, функції інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва, моделі інноваційного підприємництва.

Метою статті є: по-перше, вивчення можливостей інноваційно-інвестиційної складової мотиваційного механізму розвитку підприємництва в національній економіці; по-друге, аналіз світового досвіду формування комплексної системи стимулювання інноваційного процесу з метою розвитку підприємництва. З позиції того, що мотиваційну поведінку економічних суб'єктів можна формувати, розкрито найбільш ефективні прямі й непрямі заходи активізації їх інноваційно-інвестиційної діяльності. Показано, що основними формами підтримки й стимулювання інноваційного розвитку у провідних країнах світу є: пряме фінансування інновацій у формі субсидій на розробку й просування нових технологій, товарів і послуг; створення венчурних компаній з участю держави; державна допомога при патентуванні, пільги й відстрочки по оплаті патентних мит.

Ключові слова: мотиваційний механізм розвитку підприємницької діяльності, принципи і функції інноваційно-інвестиційного підприємництва.

Постановка проблеми. Втілення інновацій є сучасною тенденцією забезпечення економічного розвитку світової економіки в цілому і національних економік країн світу зокрема. За оцінками західних експертів, світове економічне зростання на 3/4 ґрунтується на досягненнях науково-технічного прогресу. Сприйнятливість до інновацій стає найважливішим критерієм ефективності будь-якої соціально-економічної системи. Взаємодія інноваційних та інвестиційних факторів на рівні основної ланки – підприємства – виявляє вирішальний вплив як на поточний результат – прибуток, так і на рівень його нагромадження.

Вітчизняна економічна наука і практика господарської діяльності, на жаль, дотепер все ще оперують переважно традиційними факторами економічного зростання. Роль інновацій як неофактора економічного зростання продовжує недооцінюватися. Динаміка економічних показників підприємницького сектора в економіці України характеризується низьким рівнем процесів капіталізації, інвестування, інформатизації та інноваційних технологій, які відбуваються як в сегменті малого, так і загального підприємницького середовища. Якщо в європейських країнах валова додана вартість, що виробляється малим і середнім бізнесом, становить 58 %, причому на ці види бізнесу припадає дві третини всіх робочих місць, то за останні роки в середньому у виробництві ВВП України малий бізнес становить 9-11 %, а частка населення, зайнятого в малому бізнесі, – 5 %.

Фактичним змістом інноваційної політики у сфері підтримки та мотивації розвитку підприємництва в розвинених країнах є сукупність заходів державного регулювання, за допомогою яких держава управляє інноваційним процесом, створюючи сприятливе макроекономічне середовище, що характеризується високою інвестиційною та інноваційною активністю.

Отже, дослідження інноваційно-інвестиційної складової мотиваційного механізму розвитку підприємництва в національній економіці є актуальним науковим завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання теорії та практики інвестиційно-інноваційних процесів розвитку національної економіки та окремих підприємств є об'єктом посиленої уваги з боку сучасних фахівців-економістів і в Україні, і за кордоном. Зокрема, це знайшло відображення в роботах таких українських учених, як О. Амоша, Ю. Бажал, Л. Безчасний, А. Гальчинський, В. Геєць, Б. Данилишин, Л. Дмитриченко, М. Долішній, Л. Федулова, М. Чумаченко. Однак невирішеними залишаються питання, що пов'язані з інноваційно-інвестиційною складовою мотиваційного механізму під-

приємництва, а саме: дотримання принципів активізації інноваційно-інвестиційної спрямованості підприємницької діяльності; виконання функцій інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва; формування моделей інноваційного підприємництва.

Метою статті є: по-перше, вивчення можливостей інноваційно-інвестиційної складової мотиваційного механізму розвитку підприємництва в національній економіці; по-друге, аналіз світового досвіду формування комплексної системи стимулювання інноваційного процесу з метою розвитку підприємництва.

Викладення основного матеріалу дослідження. Специфіка самих інновацій як фактора економічного зростання полягає в їх невичерпності, що впливає з безперервного процесу генерування нових ідей, знань, інформації, незношуваності, а також в їх нематеріальному характері. Враховуючи те, що всім іншим факторам економічного зростання, що використовувались людством протягом декількох тисячоліть, притаманні прямо протилежні якості, завдання переходу на інноваційний шлях розвитку є складним та нелінійним, оскільки передбачає докорінні зміни фундаментальних принципів економічного розвитку суспільства, які нині традиційно орієнтовані переважно на оптимізацію застосування наявних матеріальних, фінансових і трудових ресурсів. У найзагальнішому вигляді завдання полягає не просто у стимулюванні інноваційної діяльності деяких галузей, сфер діяльності, окремих підприємств і підприємців, а в наданні інноваційної спрямованості всьому економічному розвитку в цілому.

Закон України «Про інвестиційну діяльність» визначає інвестиції як усі види майнових та інтелектуальних цінностей, вкладених в об'єкти підприємницької діяльності, в результаті яких створюється прибуток або досягається соціальний ефект [1]. Інноваційна діяльність як одна з форм інвестиційної діяльності здійснюється з метою впровадження досягнень НТП у виробництво й соціальну сферу, що включає: випуск і поширення принципово нових видів техніки й технологій; прогресивні міжгалузеві структурні зрушення; реалізацію довгострокових науково-технічних програм з тривалими термінами окупності; фінансування фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін у системі продуктивних сил; розробку й впровадження нових, ресурсозберігаючих технологій, призначених для поліпшення соціальної та економічної ситуації. Таким чином, законодавчо створено співвідношення інвестиційної та інноваційної діяльності як цілого й частини. Проте не всяка інвестиційна діяльність сприяє матеріалізації інновацій, тому що не всі інвестиції містять інноваційний потенціал. В Україні головні вимоги, пропоновані до інновацій, постають у ресурсозбереженні, що особливо актуально в умовах обмеженості світових і, зокрема, національних ресурсів. Ефективною потрібно вважати інновацію, що є оптимальною для певних конкретних умов використання, результатом якої є створення нової продукції, яка за своїми науково-технічним і економічним параметрами та властивостями відповідає або перевершує створені вітчизняні або закордонні зразки, що відповідають раціональному використанню виробничих ресурсів.

У національній доповіді «Про стан і перспективи розвитку підприємництва в Україні» до найбільш важливих проблем, що мають системний характер і стримують розвиток інноваційних процесів у національній економіці, а звідси – й розвиток інноваційного підприємництва, віднесено такі [2]:

недосконалість нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності, особливо в частині стимулювання такої діяльності;

відсутність чіткої і стабільної державної науково-технологічної політики, що унеможливорює залучення недержавних інвестицій у реалізацію інноваційних проектів, особливо з тривалим циклом освоєння;

слабкість економічних мотивацій в учасників інноваційного бізнесу (розробників, виробників, інвесторів), а також недосконалість механізмів державної підтримки суб'єктів інноваційної діяльності та концентрації їхнього потенціалу на стратегічно важливих для суспільства напрямках;

нерозвиненість інноваційної інфраструктури і ринку інтелектуальної власності;

відсутність державної політики міжнародного співробітництва у сфері інноваційно-технологічної діяльності.

Нині більшість інноваційно-активних підприємств України належить до великого та середнього бізнесу. Справді, мале підприємство не ставить за мету вирішення загальнодержавних завдань, а спрямовує свої зусилля та ресурси на проблеми локального й приватного характеру. Водночас беззаперечним є той факт, що розвиток науково-технічної та інноваційної діяльності як один із пріоритетних напрямів розвитку малого підприємництва – важливий стратегічний інструмент регіональної

влади для подолання кризи та стабілізації економіки, що й доводить досвід передових економічно розвинених країн [3, с. 283–287].

Досвід більшості розвинених країн свідчить про те, що малий і середній бізнес є досить ефективним і найбільш динамічним сектором господарської діяльності. Великі корпорації, володіючи безумовним пріоритетом у можливостях залучення фінансових, матеріальних і трудових ресурсів для реалізації великих інноваційних проектів, мають незаперечні переваги в цілому ряді галузей і сфер діяльності. У той же час для багатьох сфер найбільш оптимальними і результативними є малі форми організації економічної діяльності. До таких значною мірою належать розробка і впровадження інновацій.

Значною мірою переваги малого підприємництва в інноваційній сфері проявляються в такому:

в малих формах підприємництва створюються найбільш сприятливі умови для творчості, бо малий бізнес має індивідуальний характер;

творча діяльність за своєю природою позбавлена певної організованості, ієрархічності, характерної для великих підприємств, у той же час їй властиве прагнення до свободи, яка є важливою умовою досягнення очікуваних результатів;

у малих підприємствах винахідник, власник і менеджер виступають в одній особі, що практично значною мірою знімає основне протиріччя корпоративного управління;

нові інформаційні технології створюють малим підприємствам сприятливі умови функціонування, раніше можливі тільки в рамках великих підприємств.

Слід виокремити такі функції інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва в контексті інноваційно-інвестиційного процесу [4, с. 135–136]:

функція інноваційності – генерування, впровадження і поширення суспільно-корисних інновацій у системі суспільного відтворення, в усіх його сферах, сегментах, галузях і на усіх рівнях, з відсіюванням даремних і шкідливих для суспільства інновацій, у тому числі тих, що імітують прогресивний розвиток;

функція розвитку – забезпечення розвитку системи суспільного відтворення в цілому і в розрізі складових частин шляхом здійснення інновацій та інвестицій як єдиного інтегрованого процесу в сфері матеріального та інтелектуального виробництва, а також в людський капітал;

функція оновлення – забезпечення шляхом інвестицій, що базуються на прогресивних інноваціях, оновлення морально і фізично зношених основних виробничих фондів, а також перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів;

функція пропорційності – забезпечення в ході безперервного інноваційно-інвестиційного процесу підтримки динамічної пропорційності суспільного відтворювального процесу в розрізі його сфер, галузей, регіонів, виробництва та інтегрованого економічного потенціалу;

функція синергетичності – забезпечення в результаті ефективного проходження інноваційно-інвестиційного процесу створення матеріально-технічної та організаційно-управлінської основи для максимізації синергетичного ефекту в системі суспільного відтворювального процесу на його рівнях;

функція екологічності – забезпечення в результаті системно орієнтованого на екологічні імперативи інноваційно-інвестиційного процесу кардинального перетворення усієї системи суспільного відтворення відповідно до об'єктивних вимог законів екології людини, природи, суспільства.

Вищенаведені функції представляють теоретичний аспект у вигляді єдиного взаємопов'язаного комплексу при моделюванні інноваційно-інвестиційного процесу відтворення в умовах глобальної трансформації.

В економічній літературі розрізняють три основні види інноваційного підприємництва, враховуючи основні аспекти їх діяльності:

перший вид інноваційного підприємництва – впровадження продуктових інновацій – відновлення збутового потенціалу підприємства, що забезпечує збільшення обсягу одержуваного прибутку, розширення частки й зміцнення незалежного становища на ринку, збереження клієнтури, підвищення престижу, створення нових робочих місць та ін.;

другий вид – технологічні інновації – відновлення виробничого потенціалу, спрямоване на підвищення продуктивності праці й економію ресурсів, що дає можливість збільшити обсяг прибутку, провести заходи щодо захисту навколишнього середовища і та ін.;

третій вид інноваційного підприємництва – соціальні інновації – планомірне поліпшення соціальної сфери за рахунок застосування різних систем мотивації тощо, що підвищує інноваційну активність персоналу підприємств.

На основі способу організації інноваційного процесу на підприємстві можна виділити три моделі інноваційного підприємництва:

інноваційне підприємництво на основі внутрішньої організації, коли інновація створюється й (або) освоюється усередині фірми її підрозділами на базі планування та моніторингу їх взаємодії по інноваційному проекту;

інноваційне підприємництво на основі зовнішньої організації за допомогою договорів, коли заповнення на створення й (або) освоєння інновації розміщується між сторонніми організаціями;

інноваційне підприємництво на основі зовнішньої організації за допомогою венчурів, коли фірма для реалізації інноваційного проекту засновує дочірні венчурні фірми, що залучають додаткові сторонні кошти [5].

Для зменшення підприємницького ризику в інноваційній сфері формуються своєрідні форми взаємодії між суб'єктами підприємництва, що являють собою об'єднання малої наукомісткої фірми й великої компанії. У рамках таких об'єднань велика компанія надає фінансову підтримку й забезпечує канали збуту малій фірмі, що займається розробками науково-технічних нововведень. Такою ефективною формою інноваційного підприємництва є фірми-експлоренти (піонери) – середні або малі підприємства, які виходять на ринок із принципово новим продуктом, утворюючи згодом нову галузь. Такими організаціями можуть бути венчурні фонди, технологічні центри й парки, що здійснюють безліч інноваційних проектів, тільки незначна частина яких приносить успіх, що, проте, виправдовує цей ризикований бізнес. У сфері великого стандартного бізнесу діють компанії-віоленти, що займаються програмно-цільовою науковою діяльністю, результати якої передбачувані й тому виступають стрижнем сучасної економіки. Успіх на ринку обумовлюється взаємозалежними інвестиціями в трьох напрямках: створення великого виробництва, створення загальнонаціональної маркетингової та збутової мережі, а також створення ефективного управлінського апарату. Їм властиві силова конкурентна й інноваційна поведінка. Сфери діяльності подібних компаній нічим не обмежені, і вони можуть працювати в усіх галузях ринкової економіки: машинобудуванні, електроніці, фармацевтиці та ін. При орієнтації на вузький сегмент ринку формуються підприємства-патієнти – це великі, середні й малі підприємства, що здійснюють випуск нової або модернізованої продукції з унікальними характеристиками, пристосованої до потреб широкого ринку. Розвиток таких фірм може здійснюватися за двома основними напрямками: помірне зростання разом із займаною нішею; зміна стратегії та перетворення на великого віолента, у тому числі за рахунок поглинання більшою фірмою.

Успіх процесу зростання інноваційного підприємництва закладений у швидкому підйомі національного виробництва шляхом розвитку малого й середнього інноваційного підприємництва з переорієнтацією економічних інтересів і мотивів поведінки держави, суб'єктів вітчизняного бізнесу й суспільства на інноваційний тип розвитку. У цьому випадку інноваційні підприємці виступають наслідком суспільної потреби в скороченні витрат, що з'являються в процесі трансформації продукту, створеного в науково-технічній сфері, у продукт, створений у господарській сфері. Інноваційні підприємства виступають інституціональною формою, що забезпечує ефективну взаємодію науково-технічних інститутів і приватних господарюючих суб'єктів у рамках ринкових відносин. Самі інноваційні підприємці виділяються як самостійні господарюючі суб'єкти, якщо їх функціонування дає можливість скоротити витрати, які змушені нести науково-технічні інститути та господарюючі суб'єкти, пов'язані зі створенням інноваційного продукту або доведенням науково-технічних нововведень до можливості їх комерційного використання.

На користь ефективності впровадження й розвитку інноваційних технологій через інноваційне підприємництво свідчать такі його особливості: інноваційний бізнес є стійким і довгочасним споживачем прогресивних технологій; він надзвичайно мобільний, а тому постійно зацікавлений акумулювати їх; у зв'язку з невеликими обсягами виробництва ризик витрат, викликаних переходом до нових технологій, відносно невеликий; інновації, реалізовані в окремих виробничих ланках виробництва, не вимагають великих фінансових інвестицій; оперативність управління малими підприємницькими структурами допомагає швидко вдосконалювати й впроваджувати технології.

В останні десятиліття в західних країнах сформувалися комплексні системи стимулювання різних аспектів і етапів інноваційного процесу, які включають безліч прямих і непрямих інструментів стимулюючого впливу, що дозволяють охопити досить широкий спектр видів діяльності, починаючи з досліджень і завершуючи ринковим просуванням нових технологій, товарів і послуг. Безумовно, найбільший інтерес становить досвід країн, що є так звані технологічним ядром світового розвитку:

США, Японія, Німеччина, Великобританія, Франція. На Заході сформувалися три основні моделі інноваційного розвитку (американська, західноєвропейська і японська), що володіють багатьма загальними, а також деякими відмітними рисами. Вони досить широко представлені в науковій і практичній літературі. В останні роки значний досвід стимулювання інновацій накопичений у ряді інших країн, що активно просуваються шляхом технологічного розвитку: Швеція, Нідерланди, Фінляндія, Південна Корея, Китай, Ізраїль, Сінгапур та ін. Безсумнівний інтерес викликає й досвід Європейського співтовариства по координації інноваційних політик країн союзу, посиленню інтеграції з метою створення єдиного наукового й інноваційного загальноєвропейського простору.

Враховуючи неможливість узагальнення всього величезного досвіду стимулювання інноваційних процесів у рамках дослідження, обмежимося лише найбільш ефективними прямими й непрямими заходами, спрямованими переважно на інноваційний розвиток малого і середнього підприємництва (МСП). Основні форми підтримки й стимулювання інноваційної діяльності МСП, використовувані в розвинених країнах, у найзагальнішому вигляді зводяться до наступного [узагальнено заб; 7; 8]:

пряме фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт зі створення й використання інновацій у формі субсидій на розробку та просування нових технологій, товарів і послуг, які зазвичай становлять близько 50 % сукупних видатків підприємств на такі цілі (США, Франція й ін.). Значна частина цих витрат використовується для стимулювання інноваційної діяльності МСП. Наприклад, у загальному обсязі державних субсидій, що спрямовуються на фінансування винахідництва в промисловості у Німеччині, частка МСП становить близько 30 %. У Великій Британії створена спеціальна державна програма, за допомогою якої здійснюється субсидування видатків малих інноваційних підприємств на нововведення. Найпоширенішою формою субсидій в останні роки є гранти, які надаються як державою, так і різними міжнародними й громадськими організаціями, а також спеціальними фондами, за допомогою фінансування інноваційних проектів на конкурсній основі;

венчурні компанії мають на меті одержання прибутку від продажів (у подальшому) акцій інноваційних фірм. Стимулювання венчурного фінансування здійснюється за допомогою встановлення пільг по ставках податків на доходи від операцій із цінними паперами. У ряді країн активним учасником венчурного фінансування є держава, особливо на початковому етапі розвитку цього фінансового інституту. При цьому вона може діяти через державний венчурний фонд, який безпосередньо інвестує в інноваційні підприємства (Велика Британія, Індія), або за допомогою створення «фонду фондів» коштів, які скеровуються у приватні венчурні фонди (Ізраїль, Фінляндія, Сінгапур), або змішано (Канада, Фінляндія, Японія). Іншою формою прямої участі держави у венчурному фінансуванні є надання державних гарантій по відшкодуванню можливих втрат від фінансування інноваційної діяльності (Західна Європа, Сінгапур, США, Японія). Безвідносно до прямої участі у формуванні венчурного капіталу, держава, як правило, надає для його функціонування значні податкові й інші пільги;

формування інноваційної інфраструктури, основними елементами якої є консалтингова, фінансова, інформаційна й інші складові, а також спеціальні організаційні структури, покликані сприяти інноваційній діяльності, насамперед МСП: науково-технологічні парки, інноваційні інкубатори, центри по трансферу технологій, технополіси, кластери й інші інноваційні мережі, а також спін-офф і стартап компанії;

допомога при патентуванні, пільги й відстрочки по оплаті патентних мит, надавані МСП, а також індивідуальним винахідникам національними патентними відомствами або з бюджетних коштів. У ряді країн для деяких категорій заявників, у тому числі для МСП, фізичних осіб, установлений пільговий рівень патентних мит (Австрія, Німеччина, США). Так, у США з метою заохочення патентної діяльності МСП із бюджетних коштів оплачується до 50 % видатків, пов'язаних з одержанням охоронних документів. Близько 25 % патентів видається на зазначених умовах. В Австрії практикується відстрочка або звільнення від сплати мит, якщо винахід спрямований на економію енергії;

національні патентні відомства практикують і інші форми підтримки інноваційної діяльності МСП переважно інформаційного, консультаційного й організаційного характеру. Серед новітніх подібних форм можна відзначити досвід Національного інституту промислової власності Франції, який у рамках надання сприяння МСП в охороні й використанні інтелектуального потенціалу практикує надання послуг з передобстеження (pre-diagnostic) інтелектуальної власності підприємств. Вони полягають в ідентифікації відповідних об'єктів інтелектуальної власності, розробці рекомендацій щодо забезпечення їх ефективного захисту й оптимального комерційного використання з метою створення й реалізації реальних конкурентних переваг;

пільгове кредитування інноваційної діяльності, здійснюване, як правило, на певних умовах, що передбачає повну або часткову компенсацію банківських відсотків з коштів спеціальних фондів або державного бюджету. Надання податкових пільг і канікул належить до заходів непрямого стимулювання діяльності малих і середніх інноваційних підприємств.

У цілому, підтримка інноваційної діяльності, з одного боку, і МСП – з другого, багато в чому сформувалась як дві самостійні системи, що функціонують переважно у відособлених режимах. Однак, незважаючи на обмеженість нормативних актів, спрямованих на стимулювання інноваційної діяльності саме МСП, вони мають і досить широке поле зіткнення у фіскальній і митній сфері, просуванні інноваційних проектів і відповідній до інфраструктури (науково-технологічні парки, інноваційні інкубатори, стартап компанії й ін.). У більшості розвинених західних країн створено комплексні системи інноваційної мотивації МСП. Наявність різних форм стимулювання дає змогу вибрати з їхньої широкої різноманітності ті, які найбільшою мірою відповідають специфіці діяльності й етапу життєвого циклу конкретного інноваційного проекту. Комбінація зазначених комплексних систем з дією зрілих ринкових механізмів, що ефективно залучають приватний капітал у фінансування розробки й використання інновацій, привели до формування діючого механізму, орієнтованого на прискорену технологічну модернізацію. На частку технологій і продуктів, виробництво яких ґрунтується на нових знаннях і технічних розв'язках, у західних країнах уже припадає від 75 до 85 % приросту ВВП.

Висновки. Ми переконані, що мотиваційну поведінку економічних суб'єктів можна формувати. Мотивація розвитку підприємництва має охоплювати усю систему підприємництва. Модель активізації підприємництва враховує вплив численних різноманітних факторів і узгоджену взаємодію органів державного управління, підтримки та стимулювання підприємництва в контексті функції мотивації підприємництва, координації розвитку підприємництва та самих суб'єктів бізнесу.

Основними принципами активізації інноваційно-інвестиційної спрямованості підприємницької діяльності в національній економіці України мають бути: погодженість регіональної інноваційної політики з державною; максимальне урахування факторів, регіональних проблем, які впливають на економіку й соціальний розвиток держави і регіону; правове забезпечення інноваційної політики; збалансованість розвитку науки, освіти й виробничого потенціалу.

Для ефективного фінансування інноваційних процесів у сфері підприємництва необхідно: розробити систему податкового стимулювання інноваційної й інвестиційної діяльності; сприяти подальшому розвитку спеціальних інноваційних фондів; попереджати перевагу фінансових підприємств над промисловими; реалізувати нетрадиційні для України види фінансування: фінансовий лізинг, проектно-фінансування.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» №1560-XII від 18.09.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
2. Про стан та перспективи розвитку підприємництва в Україні : нац. доп. / [К. О. Ващенко, З. С. Варналій, В. Є. Воротін та ін.]. – К. : Держкомпідприємство, 2008. – 226 с.
3. Циганець В. В. Мале інноваційне підприємництво в системі розширеного відтворення / В. В. Циганець // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону : наук. зб. – Вип. 7, т. 1. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 283–287.
4. Дем'яненко Т. І. Механізм взаємодії внутрішніх і зовнішніх факторів стратегічного управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства / Т. І. Дем'яненко // Економіка и управление – 2012. – № 5. – С. 133–136.
5. Московцев А. Ф. Проблемы и особенности развития инновационного предпринимательства в современной России / А. Ф. Московцев, В. В. Великанов, Ю. Г. Оноприенко // Бизнес. Образование. Право. Вестник Волгоградского института бизнеса. – 2010. – № 2. – С. 113–118.
6. Погрішук Б. В. Інновації як індикатор економічного розвитку промислових підприємств / Б. В. Погрішук, В. І. Мельник, В. М. Пилявець // Економічний вісник Донбасу. – 2013. – № 3 (33). – С. 236–241.
7. Проданова Л. В. Інвестиційно-інноваційне ресурсозабезпечення національної економіки / Л. В. Проданова // Вісник Черкаського університету. – 2013. – № 4 (256). – С. 32–38.
8. Денисенко М.П. Інноваційний розвиток суспільства на основі інтелектуального капіталу / М. П. Денисенко // Наукові записки. Серія «Економіка». – 2013. – № 23. – С. 15–19.

References

1. The Law of Ukraine "On investment activities" (1991), [Zakon Ukrainy "Pro investytsiynu diyal'nist'"], No. 1560-XII from 18.09, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
2. Vashchenko, K. O., Varnaliy, Z. S., Vorotin, V. Ye. et al. (2008), "On the state and prospects of entrepreneurship development in Ukraine": national report ["Pro stan ta perspektyvy rozvytku pidpryyemnytstva v Ukraini": natsional'na dopovid'], Derzhkompidualnyytsystvo, Kyiv, 226 p.
3. Tsyhanets', V.V. (2011) "Small innovative enterprise in the system of expanded reproduction" ["Male innovatsiyne pidpryyemnytstvo v systemi rozshyrenoho vidtvorennya", *Aktual'ni problemy rozvytku ekonomiky rehionu: nauk. zb.*, vol. 7, t. 1, Ivano-Frankiv'sk, pp. 283–287.
4. Dem'yanenko, T. I. (2012), "The mechanism of interaction of external and internal factors of strategic management vy innovative-investment development of an enterprise" ["Mekhanizm vzayemodiyi vnutrishnikh i zovnishnikh faktoriv stratehichnoho upravlinnya innovatsiyno-investytsiynym rozvytkom pidpryyemstva"], *Ekonomika i upravleniye*, No. 5, pp. 133–136.
5. Moskovtsev, A. F., Velikanov, V. V., Onopriyenko, Yu. G. (2010), "Problems and peculiarities of the development of innovative entrepreneurship in modern Russia" ["Problemy i osobennosti razvitiya innovatsionnogo predprinimatel'stva v sovremennoy Rossii"], *Biznes. Obrazovaniye. Pravo. Vestnik Volgogradskogo instituta biznesa*, No. 2, pp. 113–118.
6. Pohrishchuk, B. V., Mel'nyk, V. I., Pylyavets', V. M. (2013), "Innovation as an indicator of economic development of industrial enterprises" ["Innovatsiyi yak indyikator ekonomichnoho rozvytku promyslovykh pidpryyemstv"], *Ekonomichnyy visnyk Donbasu*, No. 3 (33), pp. 236–241.
7. Prodanova, L. V. (2013), "Investment and innovative resources supply of national economy" ["Investytsiyno-innovatsiyne resursozabezpechennya natsional'noyi ekonomiky"], *Visnyk Cherkas'koho universytetu*, No. 4 (256), pp. 32–38.
8. Denysenko, M.P. (2013), "Innovative society development based on intellectual capital" ["Innovatsiynyy rozvytok suspil'stva na osnovi intelektual'nogo kapitalu"], *Naukovi zapysky. Seriya "Ekonomika"*, No. 23, pp. 15–19.

O. Kotliarevsky

INNOVATIVE-INVESTMENT COMPONENT OF MOTIVATIONAL MECHANISM OF ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT

The article examines innovative-investment component of entrepreneurship motivational mechanism, in particular the principles to enhance innovative-investment direction of entrepreneurship activities, the functions of innovative-investment development of entrepreneurship, the models of innovative entrepreneurship.

The purpose of the article is: firstly, to explore the possibilities of innovative-investment component of motivational mechanism of entrepreneurship development in national economy; secondly, to analyze world experience of the formation of integrated system to stimulate innovative process for entrepreneurship development.

From the standpoint of that motivational behavior of economic agents can be formed, the most effective direct and indirect measures to enhance innovative-investment activities are shown.

It is shown that direct funding of innovation in the form of subsidies for the development and promotion of new technologies, products and services; the creation of venture companies with state participation; state aid for patenting, benefits and deferments to pay patent fees are the main forms of the support and stimulation of innovative development in leading countries.

Keywords: *motivational mechanism for entrepreneurship development, principles and functions of innovative-investment entrepreneurship.*